

500pA-tA'dobozok

Contributed by TÁth Gyula

2009. February 23. Monday 14:06

Last Updated 2009. August 25. Tuesday 09:49

There are no translations availableEbben a cikkben szeretnAok segA-tsAget nyAjtani mindazoknak, akik AopA-tA'dobozos makettek (kitek) vAsArlAsAn tArik a fejAket. A legfontosabb dolog, hogy mindig merjAunk segA-tAget kAri. A MagyarorsAgon jelenleg elArheta' kitgyAirtA3k sajnos az esetek tAbbasAgAben elAg csapnivalA3 minA'sAget kAopvis amit mAog tAirtA@nelmi hiteltelensAggel is sAlyosbA-tanak, mindezt sokszor horribilis Airon. Ennek ellenAre vannak olyan dobozos kitek is, amik megfelelA' minA'sAgAek, minimAilis javA-tAjszal szAop hajA3 kAszA-thetA' belA'lA'k. Ebben a cikk teljessAg igAnye nAokA'! a'e' AittekintA'k a AopA-tA'doboz palettAjt annak AordekAben,hogy mindenki megfelelA'en tu vAjasztani: megismerkedA'nk a legismertebb gyAirtA3kkal kA-nA'latuk, kitjeik minA'sAge As A'rszA-nvonala alapjAin, illetve kitekintA'nk a MagyarorsAgon nem forgalmazott kitekre As beszerzA'si lehetA'sAgeikre is.

A kiteket elA'szeretettel vAsAroljA'k olyan makettezA'k, akiknek nincs lehetA'sAge fa megmunkA'lAsA'ra alkalmas berendezAseket telepA-teni otthon, esetleg anyagi forras, vagy akA'ir helyhiA'ny miatt sem. Emellett elA'fordulhat, hogy valaki szeretne modellezni, de nem akar idA'tlen idA'ket rAszA'nni egy tAirtA@nelmileg tA'kA'letesen pontos modell elkAszA-tA'sA're. A kitek A'sszeA'llA-tA'sA'hoz - mivel fAolig-meddig elA'kAszA-tett A'jllapotban kapjuk az alkatrA'szeke A'italA'iban egyszerA' kAszszerszA'jok elegendA'ek, nincs szA'ksAog speciA'ilis gA'pekre. Ha mA'ir eldA'ntA'ttA'k, hogy szeretnA'nk vAsArolni, AopA-teni, a legfontosabb, hogy ne kA'itsA'k hiA'iba a pAonzA'nk. Egy teljesen kezdA', laikus szA'jmA'ra a szA'op dobozgrafikA'val reklA'mozott, drA'jga fahajA3 kit egyben feltA'tlenA'l jA't is jelent, holott sajnos nem ez a helyzet. ElA'szA'r is a'e' sA ez lenne a legfontosabb tanA'cs a'e' mindig merjA'nk segA-tsAget kAri. Ezen az oldalon elA' modellezA' jelen van, akik mA'ir tA'bb dobozos modellt is AopA-tettek. Olyanok is, akik csak sajA'it modellt AopA-tettek tervrajz alapjAin, teA'jt biztosan tudnak segA-tsAget nyAjtani. A ElA'szA'r is, vegyA'k kA't csoportba a kitet vAsArolni szA'ndA'k, akik pontosan tudjA'k, hogy melyik hajA3 modellA't szeretnA'k megAopA-teni, mA'ir a'e'zcsakA'e' azzal kell megkA'zdeniA' igA'nyek As pA'ntA'rcA'juknak megfelelA'en az ideA'lis modellt ki tudjA'k vA'lasztani. SzA'jmos ismert, nA'pszerA' hajA3 modellA't megtalA'ljuk nagyon sok gyAirtA3 kA-nA'latA'iban, A'j a minA'sAg As az A'ir rettenetesen nagy szA'rsAsA'. Akik tudjA'k pontosan, melyik hajA3 modellA't akarjA'k megAopA-teni, csak szeretnA'nek fahajA3 modellt AopA-teni, azok szA'jmA' legfontosabb az lehet, hogy egy A'italA'iban megfelelA' minA'sAget produkA'lA3, As azt megfelelA' A'iron szA'llA-tA3 cAog meg vA'lasszA'j. Ehhez is szeretne e cikk egy kis segA-tsAget nyAjtani. Amikor kivA'lasztjuk A'jmaink hajA'jA'nak AopA-tA'doboz boltban, az elsA' dolog, amire rA'nsA'zA'nk a csodA'jlatos dobozgrafika utA'in, az az A'rcA'dula. LA'jtva, hogy mA'ir a kA'zepe valAsA'jgban 50-70 cm hosszAsA'igA' modellek A'ira is tA'bb tA'-zezer forint, bizony A'rdemes lenne tudni, mire is szA'jmA'-thatunk az A'sszeA'llA-tA'sA' sorA'in. Ne legyenek illA'ziA'ink! KA'otsA'ogtelen, hogy minden egyes vAsArlA'skor A'jab kelepceA'be csal a fogyasztA'i tA'rsadalom, hiszen, ha utA'inaszA'jmolunk, mennyi is lehet egykit elA' A'llA-tA'si kA'itsA'ge (lA'j Szeibel LA'jsziA3: A'opA-tA'dobozos modellek tuningolA'isa 1.-4. c. cikkeit), egyA'rtelmA'vA' vA'lik, hogy a kitgyAirtA3k rendkA' nagy haszonnal dolgoznak. Mindehhez hozzA'jA'rul mA'og a kit alapanyagA'nak minA'sA'ge, ami megint csak a modellAopA-tA' A'letA't keserA'-ti meg, amennyiben rossz, vagy akA'ir a gyAirtA3 A'ital rosszul megvA'lasztott alapanyagokkal talA'lja szembe magA'jt az AopA-tA'snA'ol. A kit minA'sA'gA't teA'jt, amennyire lehetsA'ges, vAsArlA'skor mindig ellenA'rizni kell, sA figye hogy csak akkor vAsAroljuk meg a kitet, ha megfelelA'nek talA'ljuk.Az fahajA3 modellezAs a repA'lA'- As egyA'b mA'any makettek AopA-tA'sA'hez kA'pest elhanyagolhatA3 rA'otegeket mozgat meg, teA'jt elAg egyszerA' lefedni az itthoni keres KevAs gyAirtA3 kevAs modellje A'rheta' el a hazai boltok polcain, gyakran csak rendelAsre szA'llA-tanak kiteket. A makettAopA-tA' sokszor teA'jt csak az itthoni kA-nA'lat minA'sA'gi szA-nvonala'val szembesA'l, nem is gondolva arra, hogy esetleg mA'js gyAirtA3k kitjei hasonlA3 A'iron sokkal jobb minA'sAget tudnA'nak nyAjtani. A fA' akadA'ly ezen az A'oton persze informA'ciA3 hiA'nya As a beszerezhetA'sA'g problA'omA'ja. Az informA'ciA3 megszerzA'se ma mA'ir nem kihA-vA's, minder bA'itorA-tanA'ok, hogy merje hasznA'ljni az internetet ebben a tA'omA'iban is. MinimA'ilis nyelvtudA'jssal (gyakran mA'og ez is szA'ksA'ogtelen) megtalA'lhatja szA'jmos, idehaza nem forgalmazott kitgyAirtA3 honlapjA'it, kA-nA'latjA'it. A beszerezhetA'sA'g gondja is inkA'bb csak vA'olt, mint valAs, ugyanis szA'jmos kA'lfA'ldi internetes webA'ruhA'jzban megvA'sA'rolhatA3ak a hajA3k kitjei, rA'jadA'j sul ezeket AszszerA' postakA'itsA'ggel el is juttatjA'k a vAsArlA3hoz. Ez ma mA'ir az EurA'pai UniA3 terA'letA'n belA'l nem okozhat gondot, de biztonsA'ggal vAsArolhatunk akA'ir az EgyesA'lt A'lamokbA' is, persze onnan tetemes postakA'itsA'ggel.ElA'szA'r is nA'zzA'k meg az ismertebb (itthon jelenleg forgalmazott, illetve kA'lfA'ldrA'l beszerezhetA') kitgyAirtA3k kA-nA'latjA'it. Ehhez a legjobb alapot egy A'sszehasonlA-tA's szolgA'ltathat, amely sorA'in a kA'vetkezA' egyszerA' szempontokat vesszA'k figyelembe:

A gyAirtA3 kA-nA'jata As az elA'rheta' mA're A'jnmagA'iban nagyon sokat elA'rul a gyAirtA3rA3, ugyanis: a gyAirtA3k a hajA3k AopA-tA'lemeit ipari gA'pekkel tA'jmegterme kA'itsA'ghatA'kony megoldA's az, ha viszonylag kevAs fA'le alkatrA'szt kell gyA'rtani As azok minA'ol tA'bb kithz megfelelA'ek lesznek. Ezt A'gy lehet kA'nyedA'on elA'orni, hogy az egyes hajA3k mA'retarA'nyA'jt A'gy vA'lasztjA'k meg, hogy minA'ol tA'bb tA'jmegtermelet alkatrA'sz legyen kA'zel helyes mA'retA'. SA't mi tA'bb, a spA'rolA's az egyes maketteken be is A'rtendA', sokszor tA'bbfA'le szA'ksA'ges mA'ret helyett csupA'in egyfA'olA't kapunk a dobozban. Ez persze sokkal egyszerA'sabb megoldA's, mint kA'lfA'ldi hajA3k azonos mA'retarA'nyban gyA'rtani, amikor is ugyanabbA' tA-pusA' alkatrA'szbA'l (pl. kormA'nykerA'ok, A'gyA'nyA-lA's tokok As fedelek, stb.) nagyon sokfA'le mA'retre lenne szA'ksA'og, ha terveknek meg szeretnA'nek felelni. A (A mA'retarA'nyok tekintetA'ben a konvencionA'lis arA'jnyokat tekintem mA'rtA'kadA'. Ezek a tA'irtA@nelmi hajA3makettek esetA'ben kontinentA'lis mA'rtA'kegysA'gekben 1:50 As 1:100. Az angolszA'j sz terA' mA'rtA'kegysA'grendszerettA'l a mai napig eltA'or, itt a megfelelA' arA'jnyok 1/4 coll : 1 lA'jb, valamint 1/8 coll : 1 lA'jb. MiutA' lA'jb = 12 coll, ezA'rt az elA'bbi 1:48, az utA'bbi pedig 1:96 mA'retarA'nyoknak felel meg. Az EgyesA'lt A'lamokban igen elterje mA'og a 3/16 coll : 1 lA'jb (1:64) arA'jny is, illetve sokszor talA'jkozhatunk 1:75 mA'retarA'jnyval is. Kisebb hajA3k rA'szletes modelljeinA'ol 1:10, de akA'ir 1:15 As 1:25 arA'jnyok is elA'rodulnak. A'rtA'okA'ir arA'jny. Ha mA' hA'jztartA's szA'jmA'ra tetemes A'sszeget szA'jnunk a kit megvA'sArlA'sA'ra, nem lehet fontosabb szempont, mint hogy a

gyártás milyen minőségű kiteket állít-e. Ebből már tudható, hogy a kit alapanyagának minősége azonos helyes megválasztásával az eláré gyártott szerkezeti elemek (elsősorban fém elemek, ormamentikák) kidolgozottsága, minősége. Emellett a tervezéssel, a mellékelt ábrák alapján a tervmutató részletességével, egyértelműséggel, vagy akár a csomagolás is kiegészítendő a tervleírásban tehát felsorolom: az ismertebb kigyártásokat; a internetes honlapjunkt (ahol ilyen nem találtam, ott áreményeim szerint csaknem teljes kínálatukat árúsz-tűs cégnek honlapjait adtam meg, ezeket (i)vel jelöltem); a szöveges részleteket (kb. hány kité forgalmaznak, a tervleírásban DB oszloppal jelölve, az ábrák magyarízata: 0 - 10 alatt, az 25 kitézet, 2 áremény 25 és 40 kitézet, 3 áremény 40 modell fémleírtt van a választék); a használt műanyagokat; a árúsz-nvonalat (1-olcsó, 2-közepes, 3-drága). Felhívom a figyelmet, hogy ez csak egy ártlag, ráadásul a beszerzési forrásist is félg, hogy mennyibe kerülne akitek; vágták a tervleírát vágták egy teljesen szubjektív ajánlást (0-10 "páncsokidobás, *-használat, **-ajánlott, ***-kiemelkedő). A ltt rágtán elrebocsájtán, hogy az ajánlás nem a saját, illetve máskor tapasztalatra alapú csupán.

(IT)
Latina / (ES)
/ (UK)
(IT)
(IT)
(US)
(ES)
(Victory Models)
Boats
Navy)
romodel
35,40,43,45,50,60,75,90,98,100,120,150
Shipways
Creativo)

megállapítás. Ha egy kigyártás tényleg sok műanyagban gyárt, azonban nincs tényleg nagy választék, az azt jelenti, hogy viszonylag kevésféle tervmegteremt, elárégyártott elemet készíten, amit igyekeznek minél több kitéhez felhasználni. Ennek legegyszerűbb módja a műanyag olyan megválasztása, hogy a felhasználandó elemek többsége nagyjából megfeleljen a valószínűlegnek. Természetesen ilyenkor a legkritikusabb esetben kapunk jó modellt. Árdemes tehát inkább a kisebb választékú és kevés műanyagokkal dolgozó cégeket választani. A tervleírát leolvashatunk magunkban kialakított valamiféle sorrendet a kigyártásokról, ezt ki kell egészíteni még a termékek árúsz-nvonalával. Természetesen a jó maketteket meg kell fizetni, azonban sajnos sokszor elfordul, hogy egészen pocsék ártú-tádobozokért is sok pénzt fizetünk, vagy akár az is, hogy ártúggel csak egy kicsit jobb minőségűt irrelisan magas ártat kérnek. Az elárégyártás kínálatának és árúsz-nvonalának összehasonlása mellett nagyon fontos, hogy tudjuk, mire számíthatunk amikor kibontjuk a dobozt. Ártúppen ezért leáréim a leggyakoribb selyos hibákat, amelyek egyben sajnos ártútrendéim szíma-tanak a kitek készítésénél: Az alapanyag: a kitek többsége a legrosszabb minőségű, legolcsóbb lemezből kapjuk a lezerváigott bordákat és gerinclemezt. Sajnos ezek egy része eleve gárbe, az ártú-tá során szótvalnak a rétegek, csak a baj van velük. A lezerváigás pedig, bár jó hangzik, kát alapvetően hiányossággal is kár megoldás, hogy a lezerváiget a fa felületét, amit hosszas csiszolással lehet eltávolítani. Ez maximum akkor lehet jó megoldás, ha a hajó egésze festve lesz. További ártútalános problémák a rossz minőségű, vagy az adott ártúrossz megválasztott faanyag: ez utóbbi is gond, hiszen nincs ártútelme egy zengzetes nevézgotikus keményít mellékelni alsó palánkóknak, ártúgyanógy a kálsá mahagóni palánkó is ugyan nagy divat, de az estek többségében ártútelmetlen. A mahagóni nehezen kezelhető anyag, porózus, száva a ragasztó, mint a szivacs a vizet. Kellemetlen vele dolgozni, hasad, reped, ártúrik. A ártútelmi hárság tekintetében pedig csak kevés helyen fordult el, pl. a Karib-tenger szigetén ártú-tett spanyol galleonok ebből készítek, de európai vagy ártúszak-amerikai hajók aligha. Emellett elvileg a modell ártú-tá anyagának is műanyagoknak kellene lennie, persze a lezerváig a kezelhetőség (pl. európai bártú helyen ártúgyet használtak, de eláréig elvetem az ártúlet lenne ebből makettet ártú-teni...). A kitek többsége a kárúsz ártútalánban ártúfittingéim, tehát a dárúsz-tásek, s ártútalánban a fém alkatrészek kárúrdáse. Manapság ezeket az alkatrészeket ártúntik. Többesében rossz ártúntáformákban, szintén a ártúmegtermelés szellemiségében rossz alapanyagból. Számos esetben lehet olyat látni, hogy egy rendkívál dárúszes hajó rendkívál drága kite tele van ártú mártú bocsáinat ártú fémhulladékkal (Wasa, Sovereign of the Seas, Royal Sovereign kitek). Ártúrtán torzásk, kidolgozatlan, árúnyitalan, ártúntási csonkokkal, soráival, illeszkedési hibákkal báven elláított gyenge ártúntázetekrártú szá. Sok esetben pl. a tártáktú egy egybeártúntá fém lap, ami a gusztustalanság netóvártú egy fa hajón. Ezt ártú tartom kritikus hibának, mert vágták is a kitek többségében valamilyen ártútelemben ezekért vette meg a dobozt, hiszen ezen dárúszek eláréig-táisa rendkívál precíz, ártúrtákos, hosszadalmas munkát igényelne. Ehhez képest, szinte kínáktál ártúvezhetetlen, a szápen megártú-tett testet teljesen elrondít, ártútelmileg pedig abszolút hiteltelen, a műanyagokkal legártúbbszártú kárúszártú viszonyban sem lártúvackokat kapunk a dobozban. Ezért kárú pánzt kiadó fentiek mellett szokás még csapnivaló minőségű és mennyiségű kárútelet mellékelni. Egy kisebb vitorlázshoz is le 6féle kárúntáztá vastagságú kárútel kellene (inkább ártú), ehelyett jó, ha 2-3féle ártútalán a dobozban, szá vastagsága, száne, és minőség szinte sose stimmel. Számos mártú problémák is van még, ilyenek pl. az egyetlen vártúszondarab, mint vitorla, a rossz minőségű szegek, a szinte mindig helytelen ártúgyák. Ez utóbbi tipikus, nem csinálnak minden hajóhoz megfelelő műretet, és persze ártútelmileg helyeset meg vágták nem, inkább fényes rézből észtergán nyomnak maximum 10féle műretet és mindegyik dobozba tesznek olyat, ami műretre kárúrtálbelá megf

Az ÁjgyÁk lafettÁjit meg inkÁjbb csak mÁrtÁkkel emlegetem, ezeket az alacsonyabb minÁsÁgÁ± gyÁjrtÁk esetÁn azor kellene dobní, a doboz felnyitÁjsa utÁjn. A fent felsorolt hibÁjakra nagyon Árdemes odafigyelni, amikor kit vÁjsÁjrlÁjsÁjn tÁjrtÁ¼k a fejÁ¼nket. Árdemes kÁjrtbejÁjri a tÁmÁjt, tÁjÁkkozÁdni, mert kellemetlen meglepetÁsek sokasÁjga Árhet hajomakett.hu-ra felrakott cikkÁ¼nben kemÁny kritikÁjt kapunk a hajÁ³ alapvetÁ minÁsÁgÁt (nem az ÁpÁ-tÁ Á¼gyess gondolok), illetve tÁjrtÁnelmi hitelessÁgÁt tekintve gyakorolottab, tapasztaltabb Ás tÁjbb ismerettel rendelkeÁ ÁpÁ-tÁ azt esetleg rosszul ÁrtelmezzÁ¼k. Amikor valaki ilyen kritikÁjt kap, jusson eszÁbe, hogy a tapasztaltabbak nem ellenÁ¼nk, hanem ÁrtÁ¼nk Á-rjÁj a kritikÁjkat! A dolgunk nem megsÁrtÁdni, hanem kijavÁ-tani a hibÁjt, a sajÁjt igÁnyei szerint! TermÁszetesen nem vÁjrhátÁ³ el mindenkitÁ¼, hogy tÁkÁleles tÁjrtÁnelmi hÁ±sÁggel akarja megÁpÁ-teni a modelleket, de bizonyos minimÁlis ismeretek, alapelvek betartÁjsa kÁjtelezÁ, ugyanis bizonyos szint alatt nem hajÁ³makett-ÁpÁ-tÁsrÁ¼ szÁ¼ a dolog...]Nos, az eddig leÁrtak alapjÁjn bÁjtorkodtam egy ajÁjnÁjst ÁjsszejllÁ-tani. Az ajÁjnÁjjs, mint azt korÁjbban Ártam, szubjektÁ-v. TermÁszetesen nem minden doboz tartalmÁjt ismerem, sÁ¼, jÁ³pÁjrt mÁjrkÁjval sem talÁjlkoztam mÁg áÉzÁlÁbenÁœ. Tapasztaltabbak Ás kezdÁk meglÁjtÁjsaira, interneten olvashatÁ³ vÁ alapozom, amit Árok, de remÁlem áÉ“ sÁ ez a cÁl vezÁrel áÉ“ hogy segÁ-tsÁget tudok vele nyÁjtani a teljesen kezdÁk szÁjmÁjra.

kategÁria: nem ajÁjnolt gyÁjrtÁ³k. Sajnos az elsÁ fontos megÁjllapÁ-tÁjsom, hogy a hazÁjnkbar kit hajÁ³makettek tÁjbbÁgÁnek megvÁjsÁjrlÁjsa nem mÁjs, mint pÁnzkidobÁjs. A minÁsÁgi mÁrce legalÁjt az Artes Latina Ás Mamoli kitek jelentik, illetve ebbe a csoportba sorolÁjm mÁg a Constructo-t Ás a Mantua-t is. Ezek a gyÁjrtÁ³k a legtÁjbb esetben tÁjbb, ha nem az Ájsszes fent ismertetett sÁlyos hibÁjt elkÁjvetik. Ezeknek a gyÁjrtÁ³knak a kÁ-nÁjllata kb. olyan szÁles, mint amennyi fÁle mÁretarÁjnyban gyÁjrtanak. Ez azt jelenti, hogy a lehetÁ legkevesebb, legvacakabb tÁjmegtermelt alkatrÁcszt dobÁjlljÁj bele a bodozokba egy-kÁt marÁk fa kÁ-sÁretÁben. MÁjrt maguk a tervrajzok sem hasznÁjllhatÁ³akÁ komolyabb ÁpÁ-tÁsre, a tÁjrtÁnelmi hitelessÁgrÁ¼ szÁ³ sincs. Az alatrÁcszek nÁha egÁszen vannak dolgozva (pÁjntok, csigÁj, stb.), csak sajnos atÁjnyntalanok Ás nem illenek az adott hajÁ³ra. kategÁ³ hasznÁjllhatÁ³, javÁ-thatÁ³ kitek, tehÁjt azok, ahol mÁjrt van annyi elÁnye a kitnek, hogy esetleg csak nÁhÁjny alkatrÁcszt(tÁ-pus) cserÁjÁvel, javÁ-tÁjsÁjval, a tervek kicsi mÁ³dosÁ-tÁjsÁjval kielÁgÁ-tÁ eredmÁnyt lehet elÁrni illetve alapot kÁ-nÁjllnak egy szÁp, helyes makett elkÁszÁ-tÁsÁhoz. Ezek a kitek nÁha mÁg szenvednek az elÁzÁ kategÁ³ de mÁjrt nem olyan nagy arÁjnyban. A Panart, Sergal Ás a Corel kitjei ezek, amik itthon szintÁn elÁrhetÁek, Ás egÁsz j alapot szolgÁjllatnak egy-egy hajÁ³modell megÁpÁ-tÁsÁnek. Az alapanyagok minÁsÁgÁre itt mÁjrt nem szokott panasz de a mÁretarÁjnyok itt is eklektikusan vÁjltoznak, ami nem jÁ³, mert Ágy nem lehet egy standard mÁretarÁjnyÁ° modell mellÁ tenni, ÁjsszehasonlÁ-thatatlan lesz. TalÁjn mindhÁjrom gyÁjrtÁ³ esetÁn igaz hogy elÁggÁc drÁjgÁj a modellek a minÁsÁgÁghoz kÁpest. Az Ágynevezett dÁ-szÁ-tmÁnyek kivÁtel nÁlkÁ¼ frÁjccsÁjntÁjt fÁom fÁjmedvÁnyek. LÁjtt pÁldÁjt arra, hogy valaki alapnak vÁjsÁjrolta meg a hajÁ³t, a dÁ-szÁ-tÁsüket azonnal kidobta Ás mind helyett sajÁjtot kÁ (pl. Bill Short: Sovereign of the Seas). TermÁszetesen az Ájrt sem mindegy, gondoljuk meg, megÁri-e szÁpen megÁpÁ-tett hajÁ³nkat jelzÁs ÁrtÁkÁ±, frÁjccsÁjntÁjt femalkatrÁcszek tÁjmkelegÁvel elrondÁ-tani? AzÁrt lett ilyen ezen gyÁjrtÁ³k besorolÁjsa, mert csak jÁ³ alapokat nyÁjtanak nagy hajÁ³khoz, de azt igen drÁjgÁjn teszik, mikÁjzben dÁ-szes hajÁ³k kitjeit adjÁj el ormÁ³tlan, gusztustalan frÁjccsÁjntÁjt hulladÁk-dÁ-szÁ-tmÁnyekkel. KategÁria, aj gyÁjrtÁ³k. TÁkÁleles kit (Ás tÁkÁleles modell egyÁjllalÁjn) nem lÁtezik, de vannak olyan gyÁjrtÁ³k, akiknek a kitjei áÉz pÁnzÁ¼ketÁœ: vagy drÁjgÁjn, de nagyon jÁ³ kitek adnak ki (pl. Amati, Victory Models sorozat áÉ“ HMS Granada), vagy re olcsÁn nagyon kevÁs javÁ-tÁjst igÁnylÁeket, jÁ³ alapanyagminÁsÁggel (Billing Boats, OcCre). Sajnos ebbÁ¼ itthon csak az Amati modellek elÁrhetÁek, illetve esetleg a Billing Boats. Az Amati sokszor pÁldaÁrtÁkÁ± kitekkel Ájll elÁ, az alapan rendben van, szÁjmos Ás szÁjmtalan kiegÁszÁ-tÁvel, kÁ¼lÁjrt megvÁjsÁjrolhatÁ³ anyaggal is rendelkeznek. TermÁszetesen az ornamentikÁjrt terÁ¼letÁn kÁjzel sem ideÁjis, de legalÁjbb mÁretarÁjnyos, esztÁtikus, sÁ¼t esetenkÁnt tÁjrtÁnelmileg helyes dÁ-szÁ-tmÁnyeket is kÁpesek kÁszÁ-teni. A mÁretarÁjnyok kezdenek helyre kerÁ elÁszeretettel alkalmazÁj az 1:60-at, sok kitjÁ¼k kÁszÁ¼l 1:50-ben Ás 1:100-ban is. A tervrajzok minÁsÁge vÁjltozÁ³, tÁ¼ bÁbeszÁdÁ±ek, de tÁjbbÁgÁben jÁ³ tervrajzok. TermÁszetesen a tÁjmegtermelÁs adta korÁjtok jelen vannak, de ÁrezhetÁen kevÁsbÁœ, mint az elÁzÁ kategÁ³riÁjknÁj. ElÁg szÁles paletta Ájll rendelkezÁsre, tÁmavÁjllasztÁjs tek SzÁjmos tÁjrtÁnelmi kor hÁ-res Ás kevÁsbÁœ hÁ-res hajÁ³tÁ-pusÁjnak replikÁjÁjt ÁjrusÁ-tjÁj. KiemelkedÁ minÁsÁgÁv vannak, ez a Victory Models nevÁ± alorozat, ahol tÁjbb teszt szerint is igen kiemelkedÁ¼t alkottak. A leÁ-rÁjok, ÁjsszejllÁ-tÁjisi Á°tmutatÁ³k szintÁn tisztessÁgesek, de ne feledjÁ¼k el, hogy ez nem egy olcsÁ³ kitygyÁjrtÁ³, mÁgis, szÁ vÁlemÁny szerint megÁri megvenni a kitjeiket, Ás van is mibÁ¼ vÁjllasztani. TulajdonkÁppen aki nem ragaszkodik a konvencionÁlis mÁretarÁjnyokhoz, annak a szÁjmÁjra ideÁjis vÁjllasztÁjs lehet. Ebbe a csoportba tartozik mÁg a hazÁjnk szintÁn elÁrhetÁ Corel, szintÁn nem olcsÁ³ kitek gyÁjrtÁ³ja, ez a mÁjrtka a viszonylag kis vÁjllasztÁka Ás helyes mÁre miatt kerÁ¼lt ebbe a csoportba, a minÁsÁgen felÁ¼l, termÁszetesen. A dÁjn Billing Boats rendkÁ-vÁ¼l patinÁjs, esztÁtiku megjelenÁsÁ± kitek dob piacra, sok pozitÁ-vummal. SzintÁn nem olcsÁ³, de elÁrhetÁ ÁjrtÁ³ kitek, bÁjrt meglehetÁsen kicsi vitorlÁshajÁ³ vÁjllasztÁkuk. A csoportba tartozik mÁg 3 kevÁsbÁœ ismert Ás itthon nem is forgalmazott mÁjrtka,Á a span OcCre, az olasz Aeropiccola Ás az angol CalderCraft. Az OcCre hajÁ³ mellett hintÁ³modellekkel is foglalkozik, az ÁrdekessÁg kedvÁcÁrt. FelsÁ kÁjzeps ÁjrszÁ-nvonlat kÁpvisel, csak spanyol vitorlÁjok kitjeit Ájrtulja, nagyon esz kiegÁszÁ-tÁ¼kel. A faragÁjok, ornamentikÁjrt esztÁtikusak, rÁszletesek. MegjelenÁsÁben ezek a kitek leginkÁjbb az ArtesanÁ Latina kitekhez hasonlÁ-tanak, ennek a gyÁjrtÁ³nak is nehÁœz lesz leszokni a mahagÁ³nirÁ¼. A CalderCraft kitek jÁ³szerivel angol hajÁ³k kitjei, megfelelÁ minÁsÁgÁben. A NelsonÁ™s Navy sorozatuk 15 db angol hajÁ³ azonos mÁretarÁjrt makettjÁbÁ¼ Ájll, nagyon impozÁjns sorozat, bÁjrt esetenkÁnt az azonos hajÁ³k kÁjzÁ¼l pl. az Amati-t ajÁjnlljÁj inkÁjbb. AprÁ³ hibÁjok vannak, de ezektÁ¼ el lehet tekinteni Ás az Ájrt sem vÁcses. Az Aeropiccola gyÁjrtÁ³ tÁ¼ sok informÁciÁ³va nem rendelkezek, korÁjbban egÁszen kedveltek voltak a kitjeik.

KategÁria. KiemelkedÁ minÁsÁg. Árdemes kategÁriÁjba tartozÁ³ makettek egyike SEM elÁrhetÁ MagyarorsÁjgon, holott sok esetben ezt az Ájrt nem indokolja. Nem feltÁtlenÁ¼l a legdrÁjgÁjbb a legjobb, de az biztos, hogy a kis pÁldÁjny szÁjmban, kis vÁjllasztÁkkel dolgozÁ³ modellgyÁjrt kitjei ÁjllalÁjban jÁ³ minÁsÁgÁ±ek. RÁjgtÁjrt ni kell emelni a Model Shipways nevÁ± gyÁjrtÁ³t, aki, lÁvÁon EgyesÁ¼lt Álla csupÁjn amerikai vitorlÁshajÁ³k modelljeit gyÁjrtja, viszont abbÁ¼ sokat, kÁjzel 40 fÁle hajÁ³modell vÁjsÁjrolhatÁ³ meg.

A kitek Ájra nem tartozik a drÁjga kategÁriÁjba, viszont a minÁ'sÁgÁ¼k kivÁoteles. RÁszletessÁg, pontossÁjg jellemzi Á ÁjsszeÁjllÁ-tÁjisi ÁotmutatÁ helyett gyakorlatilag egy 60-70 oldalas kÁjnyvet mellÁkelnek minden dobozhoz, Áogy, hogy akÁj egy kezdÁ is simÁjn eligazodik benne Áos Ájssze tudja ÁjllÁ-tani a makettet. Sajnos nehÁozkes beszerezni itthon, rájadÁsul EurÁpÁjban szÁ±k keresztmetszet lehet, hogy valÁszÁ-nÁ±leg kevÁos makettezÁt Áordekel áēzideÁjtāē az amerikai vitor tÁjrtÁonete. Az ÁjsszeÁjllÁ-tÁjisi ÁotmutatÁzik elejÁon egyÁobkÁont rÁszletes tÁjrtÁonelmi ismertetések, valamint, korab fánykÁpek (ha láteznék), rajzok, stb. talÁjihatÁak. TovÁbbi eurÁpai gyÁjrtÁs az Euromodel. MindkettÁ kis vÁjlasztÁokkÁ kevÁos máretarÁjnyal dolgozik. Kitjeik kÁjzÁjtt egÁszen komoly irodalommal rendelkezÁ XVIII. szd-I vitorlÁjok kicsinyÁ-mÁjsai szerepelnek, termÁszetesen nem Áoppen olcsÁn. Az egyes elÁrhetÁ kit májrkÁj ajÁjnlÁjja mellett fontosnak tartó azt is, hogy az ajÁjnlÁj szemÁlyre szabott legyen, kinek-kinek igÁnyei Áos pÁnztÁjrcÁjja szerint. Ezek alapjÁjn:- ha mindÁjssze egy esztÁtikus makettre vÁjgyuk, ami szobÁjnk dÁ-sze lehet, azonban (remÁlhetÁ leg egyelÁre) nem Áordeke máretarÁjny, a tÁjrtÁonelmi hitelessÁg, tehát csak egy szÁp hajÁt szeretnÁnk, akkor is szem elÁtt kell tartanunk, hogy feltehetőleg nem egy csomÁ pÁnztÁ elKÁjltÁsÁvel, illetve kÁnszervedÁsek ÁtjÁjn kÁ-vÁjnjuk megvalÁsÁ-tani, hanem alkotÁj ÁjrtÁj mável. Májrr ebben az esetben is az ajÁjnlott kategÁriÁj bÁvÁjlogassunk, ha tehetjÁ¼k. Nagyobb hajÁk (Áorperse elÁg rendelkezsre ÁjllÁ idÁ Áos megfelelően mály pÁnztÁjrcÁ!) esetÁon a hasznÁjhatÁs kategÁria is megfelelő. Ha tÁjbb hajÁt is ÁopÁ-teni szeretnÁnk mág, gondolkodjunk el a máretarÁjnyon. Az egymÁj mellett ÁjllÁ-tott Ájsszevis máretarÁjnyÁ hajÁk nem mutatnak jÁs, nem lehet ÁorzÁokeltetni az arÁjnyokat. Á%ordemes a standard, de lagalÁjbbis azo máretarÁjnyÁ hajÁkban gondolkodni, olyan máretarÁjnyokban, ami sokszor elÁfordul sok gyÁjrtÁnÁj. Az ajÁjnlott kategÁria itt is megfelelő.- Ha a máretarÁjny Áos az esztÁtika mellett a tÁjrtÁonelmi há±sÁg is szÁjmÁ-t, akkor májrr ne dolgozunk van. TermÁszetesen ilyenkor szÁ¼ksÁges a megfelelő irodalom olvasÁjja, a referenciaanyagok gyÁjtÁse, majd az ennek legjobban megfelelő kit kivÁjlasztÁjja, amit fel is javÁ-thatunk igÁny szerint. Az a jÁs, ha minÁl kevesebb terÁ¼leten sÁjtanak bennÁ¼nket a tÁj megtermelés hájtu¼tÁi, sÁ a pÁnztÁ¼nkÁort egy relatÁ-ve jÁs alapot kapunk. Az ajÁjnlott kategÁria hajÁs sok esetben májrr kÁjzel vannak ehhez, mág a kiemelkedÁ kategÁria bizonyos darabjai a megfelelő Ájrr megfizetése ellenÁben szinte tÁkÁleteset nyÁjtanak. [ElÁfordulhat, hogy mág a legpontosabban visszaakit sem elÁgÁ-ti ki igÁnyÁ¼nket. Ha elmegy valaki a National Maritime Museum-ba, vagy a Museo Naval Madrid-ba, vagy a Musée de la Marine-ba PÁjriszban, hazafelÁ jÁjvet májrr biztos ott motoszkÁj majd benne, hogy kellene admiralitÁj (admiralty, azaz bordÁj-palÁjnkos, teljesen há± szerkezetÁ±) hajÁt ÁopÁ-teni. SzÁjmukra is van kit megoldÁj, ha nem rendelkeznek otthon az egyes bordÁj egyÁni megmunkÁjÁjshoz szÁ¼ksÁges fá±rÁsz- Áos csiszolÁgÁppel. A szÁjzadmillimÁter pontos bordÁj Án. "timbering set" keretÁben (csak faanyag) megvÁjrolhatÁs bizonyos speciÁjlis gyÁjrtÁknÁj. TermÁszetesen a kÁ-nÁjlat rendkÁ-vÁ¼ kicsi, sok esetben mindÁjssze 2-3 hajÁs admiralty kitje ÁorhetÁ el egy gyÁjrtÁnÁj. Az Ájrrak meglepÁ mádon vÁjltozatosak, mindenesetre bÁven ÁjsszevethetÁek egy Panart/Sergal 100 ezer forintos kit ÁjrtÁjval. Vajon melyik Áori meg jobban?]

SpeciÁjlis, admiralty kitek pl. Harold Hahn: <http://www.dlumberyard.com/Hahn/HaroldHahn.htm> ElÁrhetÁ'sÁg, beszerzÁsi lehetÁ'sÁgek: Ahogyan azt korÁjbban má Ártam, MagyarorsÁjgon, elsÁsorban Budapesten elÁrhetÁ nÁhÁjny makettbolt polcain, illetve internetes webbölkben szÁjmos gyÁjrtÁs kÁ-nÁjlate. Mivel nem nagy a tolongÁj ezekÁort a makettekÁort, ezÁort gyakran gyÁor a vÁjlasztÁok, illetve rendelÁs ÁtjÁjn lehet hozzájjutni. Ilyen portÁj pl. a <http://www.fabulis.hu>, ahol fáleg elÁrendelhetÁek a kitek. Sajnos ahogyan emlÁ-tettem, igen gyatra gyÁjrtÁs kitjeit lehet megrendelni, a legalacsonyabb minÁ'sÁgeket, ezÁort a kitek beszÁjllÁ-tÁjja kÁtsÁges (jÁsmagam 1 Á% VET vÁjrtam, mire megjÁjtt a Mamoli Gretel-je hiÁjnytelenul, ami egy kis doboz marÁok fájval 18 ezer forintÁort). TermÁszetesen ez nem a forgalmazÁs hibÁjja volt, de ezt a megoldÁst senkinek nem javasolom. A boltokban az egyes kitek pedig lehet, hogy Áovek Áta ott porosodnak májrr, lehetsÁges, hogy az Áta Áj-tott is a cÁg a dobozon, kijavÁ-tott valami hibÁj. Az ÁjdonÁjgok pedig gyakran elÁrhetetlenek. Ilyen mádon Áon a belfÁjldi vÁjÁjrlÁjst alapvetÁen nem tÁjmogatom. Kis vÁjlasztÁok, megbÁ-zhatatlan beszÁjllÁ-tÁj, rossz gyÁjrtÁk, magas Ájrrak. Mindemellett megjegyzeÁom, ami az ajÁjnlÁj bÁjst talÁjn kitÁ±nik: a magyar kÁjzÁjnsÁgnek el lehet adni drÁjgÁjn a legrosszabb kiteket is, akkor meg márt hoznÁjnak ide elÁrhetÁ ÁjrtÁ, minÁ'sÁgÁgi dobozokat? Ehelyett szorgalmazom mindenki szÁjmÁjra az internet hasznÁjlatÁj. BÁjrmely bank ad ki dombornyomott bankkÁjrtÁj, vagy Áoppen speciÁjlis internetes vÁjÁjrlÁjra látrehozott kÁjrtÁj, melynek segÁ-tsÁgÁvel biztossÁjgosan lehet vÁjÁjrolni az interneten keresztül¼. SzÁjmos jobbnÁj jobb modellbolt látezik, melyek valÁban leszÁjllÁ-tjÁj a kÁ-vÁjnt makettet, termÁszetesen a postakÁjtsÁg esetenÁont nem olcsÁs, lávÁon szÁs nagy bodozokrá. Ennek ellenÁre egy-egy, az ajÁjnlott májrkanevek fáomjelzett kit kicsit magasabb Ájron is sokkal nagyobb ÁjrtÁjmet hozhat kÁszÁ-tÁjÁnek, mint a gyengÁobb, Áos csak elhanyagolhatÁan olcsÁbb verziÁ. Á%ordemes a jÁs modellek hájza tÁjÁjn szÁtnÁzni, tÁjbb forgalmazÁnÁj is. Nyugat-EurÁpÁjban a makettboltok (is) rendesek, a termÁkek megÁrkeznek. KÁjrtÁ¼lbelÁ¼l 7 Áve vÁjÁjrolok interneten keresztül¼ kÁ¼fÁjldrÁ, Áos májssnak a hibÁjÁj bÁjst mág sohasem kÁjrosodtam meg. Ha egyszer káprÁbÁjlljuk, Áos megbizonyosodunk az internetes vÁjÁjrlÁj biztossÁjgÁjrtÁ, hamar rájÁjvÁ¼nk, hogy sok minden sokkal elÁrhetÁbb, mint az gondoltuk volna. A vÁjÁjrlÁj biztossÁjgossÁj tehetÁ felelÁ'ssÁggel (Á¼gyelÁ¼nk, hogy adatainkat csak az arra illetÁkesek kapjÁj meg), erre láteznék megfelelő internetes protokollok, melyek megbÁ-zhatÁs. Ha valaki regisztrÁjja a dombornyomott bankkÁjrtÁjÁjrt a <http://www.paypal.com> oldalon, gyakorlatilag biztossÁjgosan fizethet, mivel ha olyan oldalon, webbölkben vÁjÁjrol, akik paypal-t fogadnak el, akkor a fizetése sorÁjn az tÁjrtÁonik, hogy mi a bank felÁ adunk egy megbÁ-zÁjst, hogy ha a májssik fáoltÁ¼ jÁjrt a kÁrÁos a paypal-rÁ, akkor fizesse ki neki az Ájltalunk megadott Ájsszeg lányeg, hogy a májssik fáol nem lájtja a banki adatainkat. A kÁjrtÁjnkat kÁjzvetlenÁ¼lis hasznÁjhatjuk, de ezzel vigyÁjznunk kell. Az internetes vÁjÁjrlÁj sem jÁjrt nagyobb kockÁjzattal, mintha Ájrtvernek egy kÁszpÁnzes vÁjÁjrlÁj sorÁjn egytetszÁleges boltban. A bankok kÁjzÁjtt meglehetősen sok nyoma marad a tranzakciÁknak. A gyÁjrtÁktÁ¼ kÁjzvetlenÁ¼l is lehet rendelni, ilyen esetekben a reklamÁciÁs pl. elÁggÁ rugalmas dolog, ha szÁ¼ksÁg van ráj. Banki ÁjttalÁjst csak vÁgsÁ esetben hasznÁjllunk, mivel ez elÁggÁ drÁjga lehet, illetve kÁszpÁnztÁ k¼ldÁsÁot postÁjn sz vÁjÁjrlÁjst tehát biztossÁjgossÁj tehetÁ interneten, de egy dolgot nem tudunk megkerÁ¼lni: ez pedig a nyelvtudÁj. Sajnos alapszinten mindenkÁppen Áorteni kell angolul (vagy nÁmetÁ¼), ez nyitja meg a lehető legnagyobb utat az internet felÁ. pÁnztÁforgalmi Á¼gyleteink esetÁben sem Ájrt, ha ráj tudunk kÁrdezni az eladÁra e-mailben, el tudjuk intÁzni, ha valami

probléma van. Ha mindezeknek háj-jén lennénk, akkor meg kerjünk meg egy ismerőst! Fontos megemlíteni, hogy a kitek mellett más dolgok is beszerezhetők, akár tervrajzok, faanyagok és kiegészítők is (Ágyak, korlátok, csigák, kátelek, stb), szintén érdemes ezeket is felkutatni. Végezetül néhány hazai és külföldi webbolt linkje: 1: <http://fabulis.hu> 2: <http://www.mkmodell.hu> 3: <http://modellfutar.hu> 4: <http://replica.hu> 5: <http://www.amazon.de> 6: <http://www.moduni.de> 7: <http://drexlers-modellbau.de> 8: <http://online-hobbies.com> 9: <http://www.krick-modell.de> 10: <http://www.cornwallmodelboats.co.uk>

Tényleg egy kis kiegészítőst. Mivel a kezdő makettezők leginkább a hárszoborban lévő vitorlások iránt érdeklődnek elsősorban, ezért kiegészítő tálalászatba szednünk néhány ilyen alapjain, hogy mely gyártók, milyen makettárnyokban, s mennyiért gyártják. A konkrét világszerte terméskészítéshez szükséges anyagokhoz meg kell keresni a megfelelő kiterjedt tudást. A csak saját modell tudnak segíteni, hiszen a hajókat magukat nagy valószínűséggel ismerik, tehát részben egy-egy dobozgrafikára azonnal meg tudják mondani, hogy elvileg használható-e a kit. Magyarországi vásárlás esetében természetesen a legrosszabb taktika az eladásra meg kell keresni, hiszen egyrészt nem lehet hozzá, másrészt eladni akarás nélkül a hajókat: Bounty, Cutty Sark, Mayflower, Santa Maria, Victory és Wasa. Ezen hajók kitjei - mivel az érdeklődés elárasztja a nagy rajongókat - a kitgyártók társaságának katalógusában szerepelnek. Az alábbi táblázatban látható, mely gyártók milyen makettárnyban gyártja ezeket a maketteket és mennyiért szerezhetők be. A táblázatban az első szám az ár, ami a forintban értendő, illetve ha ez a szám van a végén, akkor Európában, Amisodok a makettárny nyitvatartás, a harmadik pedig a beszerzési forrás (a fentebb megadott internetes modellboltok listájában a megfelelő szám). Ha több szám van, akkor több helyen is kapható a modell. Az átlag a hiányzó információkat jelöli (pl. az Artesan-a Latina modellek makettárnyai a honlapjukról nem derül ki, mert alapvetően hibás a hivatalos honlapja) Á

Sark
L.
Boats
3

cikkben árt ajánlás, áttekintés alapján mindenkire ajánlom, hogy kiválassza a számára megfelelő modellt, amennyiben a fenti hajók valamelyikét akarná megvásárolni. Ezzel azért is a kitgyártók cégek katalógusában, kitjeinek, illetve azok tipikus elemeinek és hárszoborainak bemutatásait. Remélem, segítséget tudok nyújtani mindazoknak, akik első kitjük vásárlásán társaságunk a fejüket, hogy ne ugorjanak be bárminek (mint ahogy én tettem anno). Társaságunk modell vagy nem látható, mindig mindegyiken lehet megjavítani találni, a kártyák csak az, hogy egy általános magyar hárszobor számjára tetemes árszeget jelentő több 10 ezer forintért egy használható, szép, szép-táje számjára ártéveskenységét nyújtja, helyes modellt, vagy 2 márkát fűt és egy zacskó fröccsöntőtt fűtmet kapunk? Mindazonáltal remélem, sikerült átértenem a leletést a fahajók kitekkel kapcsolatban kialakult általános folklorról. Á Járó ártást, hasznos idéteket ká-vánok!